

DET KONGELEGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Prop. 5 L

(2009–2010)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringar i domstoloven mv. (sidegjere mål for dommarar m.m.)

*Tilråding frå Justis- og politidepartementet av 9. oktober 2009,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Stoltenberg II)*

1 Innhaldet i proposisjonen

Justis- og politidepartementet gjer i denne proposisjonen framlegg til lov om endringar i lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene og lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker mv. Proposisjonen inneheld for det første framlegget i Ot.prp. nr. 102 (2008–2009) som vart sett fram for Odelstinget i den førre sesjonen. Framlegget i Ot.prp. nr. 102 (2008–2009) vart ikkje behandla i den sesjonen. Etter overgangsregelen til endringane i forretningsordnen for Stortinget § 33 tredje ledd må Regjeringa setje framlegget fram att i den nye valperioden, jf. Innst. S. nr. 288 (2008–2009) punkt 2.4 på side 7-8. I proposisjonen her er det, med den endringa som blir gjort greie for under punkt 2.1, teke inn eit likelydande lovframlegg som i Ot.prp. nr. 102 (2008–2009), jf. lovforslaget del I–IV. For grunngjeving av desse forslaga viser departementet til den proposisjonen.

I tillegg inneheld proposisjonen framlegg om endring i lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven), som det er gjort greie for i punkt 2.2, jf. lovforslaget del V.

2 Andre endringar

2.1 Endring av tidspunkt for når endringa i lov om nordisk arrestordre tek til å gjelde

I Ot.prp. nr. 102 (2008–2009) som vart sett fram for Odelstinget i den førre sesjonen, blei det foreslått at alle lovendingane skulle tre i kraft «når Kongen bestemmer». Fordi lovendinga i del IV er forslag om retting av ein feil i ein vedteken lov, foreslår departementet at denne lovendinga trer i kraft straks. Sjå lovvedtaket del V nr. 2.

2.2 Endring av finansavtaleloven

Ved ein inkurie er det i lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven) § 30 tredje ledd bokstav e vist til feil heimel for valuteringsdato. Dette vert foreslått retta i proposisjonen her.

Justis- og politidepartementet

tilrår:

At Dykkar Majestet godkjenner og skriv under eit framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringar i domstoloven mv. (sidegjøremål for dommarar m.m.).

Vi HARALD, Noregs Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjere vedtak til lov om endringar i domstoloven mv. (sidegjøremål for dommarar m.m.) i samsvar med eit vedlagt forslag.

Forslag til lov om endringar i domstoloven mv. (sidegjøremål for dommarar m.m.)

I

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene blir det gjort følgjande endringar:

§ 54 skal lyde:

Høyesterettsdommere, førstelagmenn og lagmenn må ha fylt 30 år og ha juridisk *embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap*.

Lagdommere og tingrettsdommere må ha fylt 25 år og ha juridisk *embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap*.

Dommerfuldmægtiger maa ha fylt 21 aar og ha juridisk *embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap*.

§ 121 c første ledd skal lyde:

En dommer i Høyesterett, lagmannsrettene, tingrettene, jordskifteoverrettene og jordskifterettene må søke om godkjenning for sidegjøremål

1. som kan medføre at dommeren mer enn leilighetsvis kan bli inhabil

2. som kan medføre at arbeidet i dommerstillingen hemmes eller sinkes
3. i kollegiale forvaltningsorganer hvor det er sannsynlig at avgjørelsen kan bli brakt inn for domstolene til overprøving
4. i privat eller offentlig næringsvirksomhet
5. *om gransking*
6. i private tvisteløsningsnemnder og
7. *som* medlem i voldgiftsrett

§ 121 d skal lyde:

Godkjenning av dommeres sidegjøremål gis av domstoladministrasjonen. Domstoladministrasjonen kan delegere til domstollederen å treffe vedtak i saker om godkjenning. *For dommere i Høyesterett godkjennes sidegjøremål av justitiarius.*

For saker om godkjenning gjelder forvaltningslovens regler om enkeltvedtak, *likevel slik at vedtak av domstoladministrasjonen og vedtak av justitiarius i Høyesterett ikke kan påklages.*

§ 218 andre ledd nr. 1 skal lyde:

1. Den som har juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap*, men ikke har advokatbevilling, kan yte rettshjelp.

§ 219 tredje ledd skal lyde:

Advokatbevillingsnemnden kan nedlegge forbud mot at en person som har juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap*, yter rettshjelp etter § 218 annet ledd nr. 1, og kan tilbakekalle tillatelser gitt i medhold av § 218 annet ledd nr. 3 og 4, dersom vedkommende har gjort eller gjør seg skyldig i forhold som gjør vedkommende uskikket eller uverdigg til å yte rettshjelp eller vedkommende overtrer bestemmelser gitt i medhold av første eller annet ledd eller vilkår eller begrensninger som nevnt i første ledd fjerde punktum.

§ 220 andre ledd nr. 1 og 2 skal lyde:

1. at vedkommende har bestått juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap*, og
2. at vedkommende i til sammen minst to år etter embetseksamen *eller mastergrad* har vært i virksomhet
 - a. som autorisert fullmektig hos en advokat som selv utøver advokatvirksomhet,
 - b. som dommer eller dommerfullmektig,
 - c. i en stilling ved påtalemyndigheten der behandling av rettssaker inngår som en vesentlig del, eller
 - d. som universitetslærer i rettsvitenskap.

§ 223 andre ledd andre punktum skal lyde:

Fullmektigen må ha juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap*, og det må godtgjøres ved politiattest at vedkommende har ført en hederlig vandel.

§ 241 første ledd skal lyde:

Når denne eller annen lov krever juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap* for utnevning til embete eller tilsetting i stilling, kan vedkommende styresmakt i særlige tilfelle godta tilsvarende juridisk eksamen i utlandet, såfremt det godtgjøres at vedkommende har tilstrekkelige kunnskaper i norsk rett. Avgjørelsen tas etter en samlet vurdering av den avlagte eksamen og vedkommendes virksomhet, særlig her i landet, eventuelt supplert med en *prøve*.

II

I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp blir det gjort følgende endringer:

§ 11 andre ledd nr. 5 skal lyde:

5 for arbeidstaker i sak etter arbeidsmiljøloven om et arbeidsforhold består eller om erstatning i forbindelse med opphør av et arbeidsforhold.

§ 27 andre ledd skal lyde:

For anke etter første ledd gjelder reglene i *tvisteloven* og domstoloven dersom ikke annet følger av paragrafen her.

III

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker blir det gjort følgende endringer:

§ 55 første ledd nr. 3 skal lyde:

3. politimestrene, visepolitimestrene, sjefen og den assisterende sjefen for Politiets Sikkerhetstjeneste, sjefen og den assisterende sjefen for Nye Kripes, politiinspektørene, politiadvokatene, og politifullmektigene for så vidt de har juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap* og gjør tjeneste i embete eller stilling som er tillagt påtalemyndighet,

§ 55 andre ledd skal lyde:

Kongen kan bestemme at en politiembets- eller tjenestemann som nevnt i første ledd nr. 3 skal tilhøre påtalemyndigheten selv om han ikke har juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap*. Det samme gjelder for tjenestemenn ved Statens Innkrevingsentral.

§ 56 første ledd skal lyde:

Riksadvokaten er embetsmann. Han må ha juridisk *embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap*. I forhold til regelen i Grunnloven § 22 betraktes han som overøvrighet. Domstolsloven § 235 gjelder tilsvarende.

§ 57 første ledd andre punktum skal lyde:

De må ha juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap*.

§ 67 tredje ledd andre punktum skal lyde:

Etter generelle retningslinjer gitt av riksadvokaten kan politimesteren med skriftlig samtykke fra førstestatsadvokaten beslutte at også andre tjenestemenn med juridisk embetseksamen *eller*

mastergrad i rettsvitenskap innen påtalemyndigheten i politiet skal ha slik myndighet.

§ 67 sjette ledd tredje punktum skal lyde:

Lederen eller en annen i organet med juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap* som lederen gir fullmakt i henhold til generelle retningslinjer gitt av riksadvokaten, avgjør spørsmålet om tiltale når påtalespørsmålet ikke hører under Kongen i statsråd eller riksadvokaten.

§ 68 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Politimesteren kan, med skriftlig samtykke fra førstestatsadvokaten, bestemme at også andre tjenestemenn med juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap* i ledende stillinger innen påtalemyndigheten i politiet skal ha samme ankekompetanse som politimesterens faste stedfortreder.

§ 76 andre ledd andre punktum skal lyde:

Når særlige grunner foreligger, kan riksadvokaten overdra til en polititjenestemann som har juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap*, men som ikke hører til påtalemyndigheten, å føre saker ved lagmannsrett eller ved tingrett.

§ 395 første ledd andre punktum skal lyde:

Kommisjonens leder, nestleder, ett annet fast medlem og to av varamedlemmene skal ha juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap*.

§ 399 andre punktum skal lyde:

Fem medlemmer hvorav tre med juridisk embetseksamen *eller mastergrad i rettsvitenskap* avgjør om begjæringen skal tas til følge.

IV

Lov 19. september 2008 nr. 77 om pågripelse og overlevering mellom de nordiske stater på grunn av straffbare forhold (nordisk arrestordre) § 24 nr. 3 opphevet kva gjeld endring i lov 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lovbrytere m.v. (utleveringsloven) § 24 nytt fjerde ledd.

V

I lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven) skal § 30 tredje ledd bokstav e lyde:

e) valuteringsdatoen, jf. § 27 *annet ledd*.

VI

1. Del I-III trer i kraft frå den tid Kongen bestemmer. Dei ulike føresegnene kan settast i kraft til ulik tid.
2. Del IV og V i lova trer i kraft straks.